

Forfattere:

Mia Blaabjerg¹;

Marianne Lisby²;

Anne Sophie Ågård³

¹ Akutafdelingen Aarhus Universitetshospital

² Center for Akutforskning, Aarhus Universitetshospital og Aarhus Universitet, Institut for Klinisk Medicin

³ Intensiv, Aarhus Universitetshospital

Kontaktinformation:

E-mail: miabjn@rm.dk

Keywords:

Emergency nursing; Crisis management; Family care; Nursing intervention; Relatives' experiences; Trauma nursing.

Danske resumeer af originalartikler

Hvordan påvirker en sygeplejefaglig kompetenceudvikling pårørendes oplevelser i to danske traumecentre? En tidsserieanalyse

Baggrund

I 2021 havde danske akutmodtagelser knap 1,8 millioner kontakter med akut, kritisk syge eller tilskadekomne patienter. Når patienten ledsages af sine pårørende, har sygeplejersken opgaver relateret til både patient og pårørende, herunder at støtte pårørende til at takle situationen. Dog oplever sygeplejersker ofte, at de mangler kompetencer til at møde kriseramte pårørende. Formålet med dette studie var derfor at undersøge, hvilken effekt en sygeplejefaglig kompetenceudvikling i krisehåndtering kan have for pårørendes oplevelser.

Metode – Design, setting og data

Studiet var designet som et prospektivt interventionsstudie baseret på Interrupted Time Series analyser og blev gennemført i Traumecentret på henholdsvis Aarhus og Aalborg Universitetshospital i 2020-2021. Deltagerne var pårørende (18+ år) til kritisk syge eller tilskadekomne patienter samt pårørende til patienter, der uventet døde i Traumecentret, eller blev indbragt døde til afdelingen (n=293).

Interventionen fokuserede på sygeplejerskens kompetencer til at håndtere pårørende i krise og bestod af undervisning i kriseteori, viden om behov og reaktioner samt håndtering af kriseramte igennem praksisorienterede øvelser. Undervisningen blev gennemført af en krisepsykolog som halvdagsworkshops for alle sygeplejersker. For at understøtte interventionen udviklede vi et lommekort, der beskrev håndtering af pårørende 1) ved ankomst, 2) under forløbet i traumecentret 3) ved afsked.

Et nyudviklet spørgeskema med 32 spørgsmål blev anvendt til indsamling af data om deltagernes karakteristika og om deres oplevelse af information, inddragelse og støtte. Data blev analyseret i tre tidsperioder: før-periode (6 måneder), implementeringsperiode (3 måneder) og efter-periode (6 måneder). Det primære outcome var den pårørendes samlede kvalitetsoplevelse målt på en VAS (0-10). Ændringerne i de sekundære outcome information, inddragelse og støtte blev målt med marginscores og risikoratio (RR) og blev både målt som vægtede og ikke-vægtede scores.

Accepteret til publikation: 25.11.2024

Blaabjerg et al.: Hvordan påvirker en sygeplejefaglig kompetenceudvikling pårørendes oplevelser i to danske traumecentre? En tidsserieanalyse.

Dansk Tidsskrift for Akutmedicin, 2024, Vol. 7, s. 3-5

PUBLICERET AF DET KGL. BIBLIOTEK FOR DANSK TIDSSKRIFT FOR AKUTMEDICIN

I de vægtede scores blev vigtigheden af udsagnet medregnet. Grundet ceiling effekt blev både primære og de sekundære outcomes dikotomiseret, og cut-off niveauer baseret på histogramdata.

Resultater

Samlet set blev der ikke observeret forskelle mellem deltagernes karakteristika i de tre perioder. 57,3% af de pårørende var over 50 år, og 70% af alle pårørende var kvinder. Næsten halvdelen af alle de pårørende var patientens ægtefælle/samlever, mens omkring 47% enten var forældre eller søn/datter til patienten. 62,5% af de pårørende kom fra Aarhus Universitetshospital, mens 37,5% kom fra Aalborg Universitetshospital. De pårørendes oplevelse af sygeplejerskernes krisehåndtering lå i den øverste kvartil af skalaen i alle tre perioder, både målt på median og ved dikotomisering >8 og ≤ 8 .

Hvad ved vi?

- Sygeplejersker, der arbejder i traumecentre, ser ud til at mangle viden om pårørendes behov, og føler sig ikke altid kompetente til at yde sygepleje til pårørende.

Hvad tilføjer denne artikel til vores viden?

- Kompetenceudvikling for sygeplejersker med fokus på krisehåndtering ser ud til at have en positiv effekt på de pårørendes oplevelser – med signifikant effekt på oplevelsen af sygeplejerskens inddragelse.

Hvad tilføjer denne artikel til vores viden?

- Fremtidige interventioner bør fokusere mere på at træne sygeplejersker i at give information til pårørende, da information var det behovsområde som pårørende vurderede som mest vigtigt, og som også havde størst effekt på deres samlede oplevelse af krisehåndteringen. Dog var information også det behovsområde, der udviklede sig mindst i løbet af undersøgelsen.

Sammenligning af data mellem alle tre perioder viste ingen signifikant udvikling, mens sammenligning af implementerings- og efterperioden viste en signifikant positiv forskel i de pårørendes vurdering af krisehåndteringen [$p=0,009$]. Derudover steg sandsynligheden for at score >8 (VAS) fra før til efter interventionen signifikant [RR 1,21, 95% CI 1,16-1,27]. Analyserne af de sekundære outcomes viste, at den største udvikling over tid var inddragelse af pårørende, [RR, 1,25 95% CI 1,15-1,35]. Information havde størst effekt på pårørendes oplevelse af sygeplejerskers krisehåndtering RR på 2.15 (95% CI 1.78-2.60), og var samtidig det behovsområde, som pårørende anså for vigtigst. Information var det behovsområde, der udviklede sig mindst.

Konklusion og perspektivering

Baseret på de udvalgte cut-off niveauer indikerede fundene i dette studie en positiv effekt på pårørendes oplevelser – særligt inddragelse af pårørende. *Information* var det behov, de pårørende anså for vigtigst – og det behov, der havde størst effekt på deres samlede oplevelse, hvilket er i overensstemmelse med andre studiers fund. Nærværende studie bidrager med ny evidens om betydningen af sygeplejerskers kompetencer til krisehåndtering og bør derfor prioriteres i traumecentre og akutmodtagelser (1). I tråd hermed findes der i litteraturen gentagne anbefalinger om, at sygeplejerskers kommunikative og emotionelle kompetencer bør styrkes (2-4).

Accepteret til publikation: 25.11.2024

Blaabjerg et al.: Hvordan påvirker en sygeplejefaglig kompetenceudvikling pårørendes oplevelser i to danske traumecentre? En tidsserieanalyse.

Dansk Tidsskrift for Akutmedicin, 2024, Vol. 7, s. 3-5

PUBLICERET AF DET KGL. BIBLIOTEK FOR DANSK TIDSSKRIFT FOR AKUTMEDICIN

Referencer

1. Blaabjerg M, Ågård AS, Lisby M. How does a nursing crisis management intervention impact relatives' experiences in two trauma centres? A time-series study. *Int J Nurs Stud Adv.* 2024;6:100197.
2. Berbís-Morelló C, Mora-López G, Berenguer-Poblet M, Raigal-Aran L, Montesó-Curto P, Ferré-Grau C. Exploring family members' experiences during a death process in the emergency department: A grounded theory study. *J Clin Nurs.* 2019;28(15-16):2790-800.
3. Barreto MD, Marcon SS, Garcia-Vivar C. Patterns of behaviour in families of critically ill patients in the emergency room: a focused ethnography. *J Adv Nurs.* 2017;73(3):633-42.
4. Emmamally W, Erlingsson C, Brysiewicz P. Describing healthcare providers' perceptions of relational practice with families in the emergency department: A qualitative study. *Curationis.* 2020;43(1):e1-e7.

Acceperet til publikation: 25.11.2024

Blaabjerg et al.: Hvordan påvirker en sygeplejefaglig kompetenceudvikling pårørendes oplevelser i to danske traumecentre? En tidsserieanalyse.

Dansk Tidsskrift for Akutmedicin, 2024, Vol. 7, s. 3-5

PUBLICERET AF DET KGL. BIBLIOTEK FOR DANSK TIDSSKRIFT FOR AKUTMEDICIN